

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/99/2024
Identifikačné číslo spisu:	6122410996
Dátum vydania rozhodnutia:	17.06.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6122410996.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne R Collectors s. r. o., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, IČO: 50 094 297, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8A, IČO: 47 232 471, proti žalovanému C. Š., narodenému XX. T. XXXX, Y. T. I., N. XXXX/XX, zastúpenému advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o., Žilina, Pavla Mudroňa 1191/5, IČO: 47 445 092, o zaplatenie 5 525,44 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 2Csp/13/2023, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2024 sp. zn. 11CoCsp/12/2024, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“ resp. „okresný súd“) z 1. februára 2024, č.k. 2Csp/13/2023-89, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala zaplatenia sumy 5 525,44 eura s príslušenstvom (výrok I.) a žalovanému priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

1.1. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie primárne konštatoval danosť aktívnej vecnej legitímácie v spore na strane pôvodnej žalobkyne, t. j. spoločnosti 365.bank, a.s.. V spore mal po skutkovej strane preukázané, že pôvodná žalobkyňa ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzatvorili dňa 23. júla 2019 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorého bolo poskytnutie bezúčelového úveru vo výške 6.300,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 96 mesačných splátkach vo výške 82,54 eura (posledná splátka vo výške 82,26 eura), pri fixnej ročnej úrokovej sadzbe 5,9 % p.a., RPMN 6,10 %, priemernej hodnote RPMN 8,39 %, s odplatou za poskytnutie úveru vo výške 5,90 % p.a., s celkovou čiastkou 7 923,56 eura s tým, že prvá splátka bola splatná dňa 25. augusta 2019, ostatné splátky splatné k 25. dňu

v mesiaci a termín konečnej splatnosti úveru dňa 25. júla 2027. Ustálil, že vzťah medzi stranami sporu vznikol zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom zdôraznil, že spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu, ktorý je predmetom sporu, žalobkyňa v spore nespochybňovala. Uviedol, že žalobkyňa si v konaní uplatnila nárok titulom uzatvorenej zmluvy, ktorý si už uplatnila ako zosplatnený v celosti, pričom zosplatnenie uskutočnila z dôvodu, že na strane žalovaného došlo k porušeniu zmluvných podmienok, keďže žalovaný nesplácal dlh vyplývajúci mu zo zmluvy o úvere riadne a včas. Prvoinštančný súd poukázal na to, že žalovaný v konaní namietal predčasné zosplatnenie úveru, neskúmanie bonity zo strany žalobkyne pred poskytnutím úveru, nesprávne uvedenú výšku odplaty a neuvedenie náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch a ďalej neuvedenie výpočtu RPMN. Z uvedených dôvodov mal za to, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov a zároveň, že žalobkyňa si v konaní nemôže uplatňovať istinu po zosplatnení.

1.2. Súd prvej inštalácie mal za nesporné, že výzvou zo dňa 28. decembra 2020 nazvanou ako „Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ pôvodná žalobkyňa vyzvala žalovaného k zaplateniu sumy 364,93 eura, pozostávajúcej z omeškanej splátky úveru vo výške 355,93 eura, poplatkov vo výške 9 eur a poistného 0 eur, a to v lehote do 15 kalendárnych dní od doručenia výzvy s tým, že inak je banka oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný. Súčasne mal za nesporné, že žalobkyňa listom zo dňa 25. januára 2021 adresoval žalovanému okamžité zosplatnenie úveru nazvané ako „Výzva na úhradu dlžnej sumy“ v ktorom uviedla, že z dôvodu porušenia ustanovení zmluvy o úvere sa stáva úverový záväzok voči banke k 25. januáru 2021 predčasne splatný v celom rozsahu, keď sa jedná o záväzok vo výške 6 035,21 eura pozostávajúci z istiny: 5 919,78 eura, úroku: 97,43 eura, poplatkov za upomienky: 18 eur s tým, že uvedenú dlžnú sumu je povinný žalovaný uhradiť do 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy.

1.2. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštalácie vo vzťahu k právnym úkonom, a to okamžitému zosplatneniu („Upozornenie - výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ zo dňa 28. decembra 2020) a okamžitému zosplatneniu („Výzva na úhradu dlžnej sumy“ zo dňa 25. januára 2021) ako úkonov prezumovaných § 53 ods. 9 a § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), konštatoval ich rozpor s ustanovením § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď dospel k záveru, že uvedené úkony sú neplatné pre ich neurčitosť a nezrozumiteľnosť, nakoľko z nich nevyplýva, ku ktorej konkrétnej splátke, v akej výške, s akou splatnosťou je dlžník (žalovaný) v omeškaní, a teda vo vzťahu ku ktorej splátke právny predchodca žalobkyne využil právo vyplývajúce mu z § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na závery rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. júna 2018 sp. zn. 6Co/26/2017. Ustálil, že výzva a oznámenie o okamžitej splatnosti úveru neboli uskutočnené kvalifikovane v súlade so zákonom (§ 37 ods. 1, § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka), z čoho vyvodil neplatnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Konštatoval, že ani z dostupných údajov nie je možné overiť, či došlo k splneniu podmienok definovaných v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, keď dlžník musí byť pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru v omeškaní najmenej tri mesiace a súčasne v tejto lehote musí byť dlžníkovi zo strany veriteľa doručená notifikácia s lehotou 15 dní na zaplatenie tak, aby 15-dňová lehota na zaplatenie uplynula v rámci 3-mesačnej lehoty. Súčasne konštatoval, že v žalobe absentujú skutkové tvrdenia, v zmysle ktorých by bolo možné overiť splnenie podmienok pre okamžité zosplatnenie úveru, keď ani zo žaloby a ani z iných vyjadrení žalobkyne uskutočnených v konaní nevyplýva, vo vzťahu ku ktorej konkrétnej splátke žalobkyňa po splnení zákonných podmienok mala pristúpiť k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru, z čoho vyvodil, že žalobkyňa si v konaní nesplnila svoju povinnosť skutkových tvrdení a rozhodné skutkové tvrdenia, ktoré majú vplyv na preukázanie uplatneného nároku, v žalobe absentujú. V tejto súvislosti zdôraznil, že žalovaný v konaní namietal platnosť okamžitého zosplatnenia, avšak žalobkyňa k predmetným tvrdeniam neprodukovala relevantné skutkové tvrdenia.

1.3. Súd prvej inštalácie v odôvodnení rozsudku súčasne poukázal na to, že žalobkyňa si v konaní uplatnila svoju pohľadávku vyplývajúcu jej z uzatvorenej zmluvy o úvere v celosti, t. j. zosplatnenú. Zdôraznil, že v spore bolo potrebné zamietnuť žalobný nárok ako celok, nakoľko nebolo možné priznať žalobkyňu plnenie z jednotlivých, už splatných a nepremlčaných splátok, a to s poukazom na vymedzenie žaloby v zmysle § 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), ktorou si žalobkyňa uplatnila svoj nárok ako zosplatnený v celosti. Súd bol viazaný žalobným návrhom žalobkyne, pričom

zmena prípadných skutkových tvrdení z jej strany (ktorá navyše ani nenastala) by predstavovala zmenu žaloby, ktorá je v spotrebiteľských sporoch nepripustná, ak je žalovaným spotrebiteľ. Z uvedeného vyvodil, že žalobkyňa si uplatnený nárok skutkovo vymedzila ako plnenie z predčasne zosplatneného úveru, a preto nemohol súd posudzovať nárok ako plnenie jednotlivých nezosplatnených mesačných splátok, nakoľko by išlo o odlišný (vyplývajúci z iných skutkových tvrdení) nárok. Na zdôraznenie správnosti prezentovaných názorov poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoCsp/14/2023. Prvoinštančný súd sa ďalej nezaoberal ďalšími námietkami žalovaného týkajúcimi sa nesplnenia náležitostí zmluvy o úvere, s dôsledkami nesplnenia ktorých malo byť vyhlásenie úveru za bezúročný a bezpoplatkový, keď uvedené námietky už nemohli mať za následok iné rozhodnutie vo veci samej, nakoľko žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 CSP tak, že žalovanému ako úspešnej strane v konaní priznal náhradu trov konania voči žalobkyni, a to v plnom rozsahu.

2. Odvolací súd podrobne preskúmal rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v zásade sa stotožnil s podstatnými skutkovými závermi, na ktorých súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti relevantné pre rozhodnutie o žalobe žalobkyne, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie bolo vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukázal aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa v odvolacom konaní obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

2.1. Na doplnenie a v súvislosti s odvolacími námietkami odvolací súd uviedol, že účelom právnej úpravy v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je zamedziť „zosplatňovaniu“ záväzkov spotrebiteľov zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorých plnenie je dojednané v splátkach, z dôvodu len krátko trvajúceho omeškania spotrebiteľa so zaplatením splátky (len pár eur) a súčasne dať spotrebiteľovi ešte poslednú možnosť k splateniu dlžnej splátky predtým, ako dodávateľ využije svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. K uvedenému však musí byť nepochybne spotrebiteľ informovaný, pre nezaplatenie ktorej splátky mu hrozí uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy, „ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil veriteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva“. Uvedené ustanovenie je potrebné vykladať v kontexte ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pri nesplnení niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ využiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Rovnako ako súd prvej inštancie, aj odvolací súd mal za to, že výzva prezumovaná § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako aj vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, tak ako sú prezumované § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a § 565 Občianskeho zákonníka, sú jednostranným právnym úkonom, ktoré z hľadiska ich určitosti musia obligatórne obsahovať (identifikáciu) splátky, s ktorou je spotrebiteľ (v prejednávanej spore) žalovaný v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Bez uvedenia tejto identifikácie nie je možné následne preskúmať splnenie podmienok na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a platnosť tohto úkonu. Je potrebné si uvedomiť, že sa nejedná iba o formálnu podmienku, ale sa jedná o notifikačnú povinnosť dodávateľa voči spotrebiteľovi, ktorá má umožniť spotrebiteľovi reálne sa „dozvedieť“ o hroziacom následku spočívajúcom vo vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, a „spôsobe“ ako tento následok odvrátiť. Práve uvedenie konkrétnej splátky je tou rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá musí byť spotrebiteľovi určito vyjadrená, nakoľko uvedenie „iba“ výšky dlhu, s ktorým je spotrebiteľ v omeškaní, vykazuje podstatnú mieru abstrakcie a spotrebiteľ z takto vyjadreného údajá nemôže bez ďalšieho určiť, ktorá splátka môže v budúcnosti založiť, resp. zakladá, dôvodnosť predčasného zosplatnenia, resp. ktorú splátku považuje dodávateľ za splátku rozhodnú. Z uvedeného potom v konečnom dôsledku nie je objektívne vopred možné určiť, kedy si dodávateľ uplatní (resp. môže uplatniť) svoje právo pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Navyše veriteľovi v spotrebiteľských sporoch vzniká právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru iba v prípade, ak je dlžník v omeškaní s niektorou splátkou aspoň 3 mesiace a súčasne bol dlžník- spotrebiteľ upozornený v

lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Táto 15-dňová lehota (na upozornenie a uplatnenie práva) musí uplynúť do splatnosti splátky, ktorá sa stane najskôr splatnou po uplynutí 3 mesiacov od splatnosti splátky, ktorá zakladá právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru založené omeškaním s úhradou splátky (s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní aspoň tri mesiace) potom môže veriteľ uplatniť výlučne do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky (v poradí prvej splátky, ktorá sa stala splatnou po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky zakladajúcej právo zosplatnenia), inak právo na zosplatnenie na základe splátky, ktorá zakladá právo na zosplatnenie, zaniká. Z uvedeného možno potom vyvodiť, že aj z právneho úkonu veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka by malo byť zrejme naplnenie podmienok podľa tohto ustanovenia a súčasne ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nakoľko v opačnom prípade nemôže objektívne zakladať vedomosť dlžníka o dôvodnosti zosplatnenia a reálnej možnosti odvrátenia tohto (hroziaceho) následku, ale stáva sa iba formálnym „upozornením“ nenapĺňajúcim účel predmetného ustanovenia. Len takýto výklad je spôsobilý korešpondovať s vyššie uvedeným zmyslom účelu ustanovenia § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na uvedené odvolací súd zdôraznil, že procesný súd nie je povinný ex offio skúmať dôvod oprávnenosti úkonov veriteľa podľa § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, keďže by mohlo dôjsť k dôvodom, na ktoré účastníci právneho vzťahu ani nepomysleli. V kontexte s takto formulovaným právnym názorom odvolací súd poukázal aj na relevantnú odbornú literatúru, a to Občiansky zákonník I. § 1 - 450 - Komentár od Števček M., Dulák, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M., a kol., z vydavateľstva C. H. Beck, Praha, 2015, strana 576 a nasl., ktorá dospela k rovnakému právnemu záveru.

2.2. Odvolací súd nepovažoval za správny v odvolaní namietaný záver súdu prvej inštancie, že na naplnenie podmienok potrebných na splnenie platného zosplatnenia úveru musí 15-dňová lehota uplynúť v rámci 3-mesačnej lehoty (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka), majú v súlade s odvolacou argumentáciou za to, že uvedený záver nevyplýva zo žiadneho zákonného ustanovenia ani ustálenej praxe súdov ani rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Uviedol, že na splnenie platného zosplatnenia úveru postačuje, aby zhora uvedené zákonné podmienky (lehoty) boli splnené ku dňu realizácie práva veriteľa na predčasné splatenie úveru. Vzhľadom na však už skôr vyslovené závery (viď bod 2.1. tohto rozhodnutia) predmetné konštatovanie nemalo žiaden vplyv na meritórne rozhodnutie odvolacieho súdu. Takisto ani námietka nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane aktuálnej žalobkyne (z dôvodu nesplnenia podmienok pre platné postúpenie pohľadávky, tak ako ich prezumuje § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. a § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka) vznesená žalovaným v rámci odvolacieho konania (v ktorom došlo k zmene subjektu na strane žalobkyne z dôvodu postúpenia pohľadávky z pôvodnej žalobkyne, t. j. spoločnosti 365.bank, a.s., na aktuálnu žalobkyňu, t. j. spoločnosť R Collectors s. r. o.) nemala vplyv na konečné potvrdzujúce rozhodnutie. Inak povedané vzhľadom na záver o neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (a na to nadväzujúcu námietku žalovaného o tom, že nedošlo k postúpeniu pohľadávky po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo po termíne, po ktorom sa stala splatnou pohľadávka pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru tak ako to prezumuje § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.) odvolací súd považoval za nadbytočné zaoberať sa uvedenou odvolacou námietkou, nakoľko aj jej prípadné pozitívne zodpovedanie by nemohlo prispieť k inému rozhodnutiu odvolacieho súdu.

2.3. Pokiaľ žalobkyňa/odvolateľka namietala, že ak konajúci súd považoval presné označenie splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu úveru, za nevyhnutné pre rozhodnutie, mal ju na vyjadrenie k tejto otázke vyzvať a v opačnom prípade, takýto postup treba považovať za porušenie práva na spravodlivý súdny proces, odvolací súd poukázal na to, že určitosť a zrozumiteľnosť právneho úkonu (ako právne relevantného prejavu vôle) je daná obsahom listiny, a teda musí byť poznateľná z jej textu. Súčasne je objektívnou kategóriou, a teda posudzovaný právny úkon, ako výsledok prejavu vôle účastníkov právneho vzťahu, ktorý je týmto úkonom založený, nemôže vzbudzovať dôvodné pochybnosti ani medzi účastníkmi právneho vzťahu, ani u osôb nezúčastnených na tomto vzťahu. S poukazom na uvedené, ako aj s poukazom na to, že výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je súčasťou súdneho spisu, nevzhladol odvolací súd dôvod, pre ktorý by mala byť žalobkyňa vyzvaná na predloženie dôkazov, resp. doplnenie určitých skutkových tvrdení. Neurčitosť sporných právnych úkonov, a to výzvy podľa § 53

ods. 9, ako aj vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, je objektívne posúdiť už zo samotných listín, pričom neurčitosť týchto právnych úkonov je objektívnou vadou, ktorú nemožno odstrániť (zhojiť) dovysvetlením zo strany žalobkyne. V daných súvislostiach odvolací súd nevidel dôvod ako by následné doplnenie údajov o splátke zakladajúcej dôvodnosť predčasného zosplatnenia úveru v rámci doplnenia skutkových tvrdení strany sporu mohlo relevantným spôsobom založiť vedomosť žalovaného o možnosti odvrátenia vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, keď uvedené mu malo/muselo byť dostatočne určito vyjadrené pred týmto vyhlásením. Odvolací súd navyše poukázal na to, že žalobkyňa v odvolacom konaní ani netvrdila žiadne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé relevantným spôsobom zvrátiť záver súdu prvej inštancie o neurčitosti sporných právnych úkonov.

2.4. Žalobkyňa v odvolaní namietala aj prekvapivosť a arbitrárnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie ohľadne jeho záverov o zamietnutí žaloby v celom rozsahu; podľa jej názoru aj v prípade neplatnosti predčasného zosplatnenia úveru nemohol prvoinstančný súd zamietnuť žalobkyni nárok na jednotlivé splátky splatné ku dňu vydania meritórneho rozhodnutia, nakoľko jej tým uprel nárok na pohľadávku, ktorá bola v tejto časti splatná. Odvolací súd v súvislosti s uvedenou námietkou poukázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v bode 42., s ktorým sa aj východiskovo stotožnil. V predmetnom bode súd prvej inštancie dostatočne určito prezentoval záver, z ktorého vychádzal pri zamietnutí žaloby v celom rozsahu, keď poukázal na to, že žaloba bola skutkovo „postavená“ na tvrdení o predčasnom zosplatnení (celého) úveru. Inak povedané žalobkyňa sa v spore domáhala zaplatenia dlhu na tom skutkovom základe, že celý zostatok dlžnej pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX sa stal z dôvodu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru zo dňa 25. januára 2021 splatný, pričom v spore neprodukovala žiadne skutkové tvrdenia o splatnosti jednotlivých splátok, ktoré by zakladali dôvodnosť ňou uplatneného nároku čo i len v časti, a toto skutkové tvrdenie uvádzala až v samotnom odvolacom konaní. Z uvedených dôvodov pri viazanosti súdu skutkovými tvrdeniami strán sporu (pri konštatovaní neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru) nebolo možné vysloviť záver o čiastočnej dôvodnosti žaloby. Na podporu správnosti takto prezentovaného názoru odvolací súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 12. februára 2024 sp.zn. 4Cdo/85/2021).

2.5. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní poukazovala na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. marca 2023 sp. zn. 11CoCsp/7/2023, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. apríla 2023 sp. zn. 3CoCsp/38/2022, prípadne rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 09. júna 2021 sp. zn. 5CoCsp/14/2021, odvolací súd uviedol, že predmetné rozhodnutia iných krajských súdov nie sú rozhodnutiami vyššej súdnej autority; vo svojom rozhodnutí podrobne uviedol východiská, ktoré ho viedli k nim vysloveným (odlišným) právnym záverom. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 386 ods. 1 CSP pri aplikácii § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) CSP (z hľadiska obsahu formulovaného dovolania malo byť správne uvedené ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c) CSP - pozn. dovolacieho súdu). Nestotožnila sa so záverom odvolacieho súdu, že z dôvodu neurčitosti (výzvy - upozornenia) ako právneho úkonu, v dôsledku ktorej skutočnosti je jednostranný právny úkon veriteľa neplatný, možno hovoriť o absencii kvalifikovanej výzvy v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a teda zároveň neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru. Dovolateľka formulovala právnu otázku, a sice „či došlo k porušeniu ustanovenia § 37 ods. 1 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak vo výzve - upozornení ako právnom úkone, absentuje uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu úveru, čo zároveň malo mať za následok určenie takého úkonu za neplatný, a teda rovnako neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru“. Poukázala na rozdielnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o totožnej otázke, a to v rozhodnutí zo dňa 31. júla 2024 sp. zn. 5Cdo 188/2023, v ktorom zaujal stanovisko svedčiacie v prospech uvádzania konkrétnej splátky pre ktorú dochádza k zosplatneniu. V inom

rozhodnutí zo dňa 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022 dovolací súd poskytol odlišné posúdenie otázky určiti výzvy - upozornenia, ktorá je predpokladom zosplatnenia úveru. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uvedenom rozhodnutí uviedol: „Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom, ktorý prezentovali dovolatelia, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá. Dovolací súd tiež nepovažuje za potrebné na tomto mieste viesť polemiku o tom, či je určenie splátky, ktorá vyvolala zosplatnenie, skutkovou alebo právnou otázkou (skutkovou otázkou nesporne je označenie takejto splátky vo výzve na zaplatenie alebo v samotnom zosplatnení; ak však tieto listiny vymedzenie relevantnej splátky neobsahujú, je jej určenie na účely začatia počítania premlčacej doby len právnym konštruktom). Považuje však za vhodné uviesť, že pokiaľ sa vykonaným dokazovaním nepreukáže opak, treba vychádzať z princípu racionálneho správania účastníkov zmluvných vzťahov, ktorí konajú v súlade so zákonom, a teda vzhľadom na ustanovenie § 565 druhej vety Občianskeho zákonníka je potrebné predpokladať, že zosplatnenie bolo vyvolané tou splátkou, ktorá bola v čase zosplatnenia tri mesiace po splatnosti“. V kontexte citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky možno konštatovať, že zo strany odvolacieho súdu došlo k odklonu pri právnej interpretácii a výkladu sporných zákonných ustanovení Občianskeho zákonníka, nakoľko ten v napadnutom rozhodnutí uviedol, že „...vzhľadom na absenciu kvalifikovanej výzvy v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zastáva názor, že neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru...“. Na podporu správnosti vyslovených názorov žalobkyňa poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. marca 2023 sp. zn. 11CoCsp/7/2023, zo dňa 27. marca 2024 sp. zn. 14CoCsp/24/2022 a Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. apríla 2023 sp. zn. 3CoCsp/38/2022. Žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný v podanom vyjadrení dovolací súd žiadal, aby dovolanie s poukazom na ustanovenie § 447 písm. f) CSP odmietol. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu. Mal za to, že žalobkyňa neprodukovala žiadne skutočnosti na podporu svojich tvrdení, v zmysle ktorých boli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pre omeškanie konkrétnej splátky, a súdom nižších inštancií tak správne nebolo zrejme, pre omeškanie s ktorou splátkou bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru a teda logicky nemohli ani posúdiť, či boli alebo neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Súd prvej inštancie a následne aj dovolací súd postupovali správne keď pre pasivitu žalobkyne žalobný návrh zamietli, majú za to, že neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne treba odmietnuť.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porov. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, sp. zn. 2 Cdo 132/2013, sp. zn. 3 Cdo 18/2013, sp. zn. 4 Cdo

280/2013). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (sp. zn. 1 Cdo 6/2014, sp. zn. 3 Cdo 209/2015).

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 421 ods.1 písm. c) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

10.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, lebo pri jej riešení ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich rozdielnom rozhodovaní.

13. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

14. Dovolateľka v posudzovanom prípade k dôvodnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu v danom spore záviselo od vyriešenia právnej otázky „či došlo k porušeniu ustanovenia § 37 ods. 1 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak vo výzve -

upozornení ako právnom úkone, absentuje uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu úveru, čo zároveň malo mať za následok určenie takého úkonu za neplatný, a teda rovnako neboli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru", ktorá je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozhodovaná rozdielne (viď bod 3. tohto uznesenia). Poukázala na podľa jej názoru odlišné rozhodnutia dovolacieho súdu vo veci sp. zn. 1Cdo/123/2022 a sp. zn. 5Cdo 188/2023.

15. Vychádzajúc z dovolateľkou formulovanej právnej otázky (a poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť) dospel dovolací súd k záveru, že ide o právnu otázku, ktorá bola rozhodujúca pre právne posúdenie sporu odvolacím súdom a ktorá zároveň v čase podania dovolania 13. júna 2024 nebola dovolacím súdom riešená.

16. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť dovolací súd zistil, že senát najvyššieho súdu 6C po rozbere relevantných právnych ustanovení, a to § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 565 vety prvej Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pri posudzovaní rovnako formulovanej otázky ako v preskúmvanej veci dospel k záveru, že „ak právo veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže zmluvný partner spotrebiteľa využiť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (kde inak špeciálna úprava z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka spôsobuje v drvivej väčšine prípadov vrátane všetkých dojednaní o splátkach s mesačnou a kratšou frekvenciou nepoužiteľnosť všeobecnej úpravy z § 565 vety druhej Občianskeho zákonníka o možnosti použitia práva veriteľom najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky) a takému využitiu má (musí) predchádzať upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie práva v lehote nie kratšej ako 15 dní; bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch v zákone ustanovených lehôt). Na právny úkon nekonkretizujúci splátku preto je dôvod nazerať ako na úkon zákon obchádzajúci (nakolko napriek nezakotveniu výslovnej zákonnej požiadavky na takúto náležitosť jej absencia spôsobuje nedodržanie účelu úpravy, ktorým je možnosť overenia si splnenia požiadaviek slúžiacich zvýšenej ochrane spotrebiteľa) a i nedostatočne určitý, v oboch prípadoch sankcionovaný neplatnosťou (či už podľa § 39 alebo § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)". Z uvedených dôvodov senát najvyššieho súdu 6C argumenty dovolateľky na podporu jej tvrdenia o neexistencii žiadneho právneho podkladu pre vyžadovanie uvedenia tiež konkretizácie splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu (v žiadosti o jednorazové splatenie, resp. v upozornení na hodlané využitie práva tejto predchádzajúcim) nepovažoval za udržateľné.

17. Posudzujúc právne účinky dovolania podľa stavu v čase jeho podania dovolací súd konštatuje, že medzičasom občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu na svojom zasadnutí konanom dňa 04. júna 2025 prijalo judikát ako R 21/2025 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, právna veta ktorého znie „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)".

18. Pre úplnosť najvyšší súd poznamenáva, že nemal dôvod preskúmvanú vec predložiť na rozhodnutie veľkému senátu, pretože pre neprípustnosť dovolacích otázok v rozhodnutiach (sp. zn. 1Cdo/123/2022 a sp. zn. 5Cdo 188/2023) na ktoré poukázovala dovolateľka meritórne nastolenú otázku neriešil. Len na okraj a doplnkovo vyjadrené právne názory senátov najvyššieho súdu, ktoré hoci sú súčasťou odôvodnení rozhodnutí dovolacieho súdu, nemožno považovať za záväzné právne názory, keďže neboli dôvodom, bez vyriešenia ktorých by dané veci nebolo možné rozhodnúť (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. marca 2025 sp. zn. III. ÚS 157/2025-22).

19. So zreteľom na doposiaľ uvedené dovolací súd konštatuje, že pri riešení dovolateľkou nastolenej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nedošlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci resp. odklonu od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu.

20. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobkyne, ktorým namietala nesprávne právne posúdenie vecí podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.